

Til kontrollutvalget i Herøy kommune

Sandnessjøen 26.05.2025

Saksbehandler:
Sekretariatsleder
Tobias Langseth

SAK 09/2025: RAPPORT FR [KOMMUNENS INTEGRERINGSARBEID]

1: Innledning og bakgrunn

Revisjon Midt-Norge har på oppdrag fra kontrollutvalget utført forvaltningsrevisjonsprosjektet «Integrering» og oversendt endelig rapport datert 23. mai 2025. Kommunedirektøren ble gitt anledning til å uttale seg om rapporten, og avgitt hørings svar er gjengitt som vedlegg 3. Jf. kapittel 1.5 [side 10].

Revisjonsprosjektet har undersøkt følgende problemstillinger:

1. Gjennomfører Herøy kommune en tilfredsstillende integrering av innvandrere og bosatte flyktninger?

Herunder:

- Kartlegging av kompetansen til bosatte flyktninger
- Utarbeiding av integreringsplan for hver enkelt deltaker i introduksjonsprogram
- Inngåelse av integreringskontrakt med deltakere i introduksjonsprogram
- Gjennomføring av introduksjonsprogrammet for personer med rett og plikt til deltakelse
- Registrering av opplysninger om deltakelse i introduksjonsprogram i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR)
- Gratis voksenopplæring for arbeidsinnvandrere
- Norskopplæring for voksne minoritetsspråklige
- Særskilt språkopplæring for minoritetsspråklige i grunnskolen

2. Har kommunen et tilfredsstillende samarbeid med NAV om integrering av innvandrere og bosatte flyktninger?

2: Kontrollutvalgets oppgaver og rolle

Kontrollutvalgets oppgave er i denne sammenheng å behandle forvaltningsrevisjonsrapporten, og avgi rapport til kommunestyret om at prosjektet er gjennomført samt hvilke resultat revisjonen har gitt. Jf. bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 4:

§ 4. Kontrollutvalgets rapportering om forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem.

Kontrollutvalget skal også påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp, samt rapportere til kommunestyret om hvordan kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Jf. bestemmelsene i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5.

3: Forvaltningsrevisjonsrapportens konklusjoner

Jf. rapportens avsnitt 6.1 [side 33].

1. Gjennomfører Herøy kommune en tilfredsstillende integrering av innvandrere og bosatte flyktninger?

Herøy kommune har etablert flere tiltak for å legge til rette for integrering, og det er positivt at samtlige deltakere i datautvalget har fått utarbeidet integreringsplaner og gjennomført det lovpålagte timetallet i norskopplæring. Likevel viser revisjonen at det er mangler i gjennomføringen av kompetansekartlegging, og at et flertall av deltakerne ikke oppnår det fastsatte norskmålet. Når det gjelder norskopplæring for innvandrere til kommunen utenom bosatte flyktninger, er dette et tilbud som i praksis ikke er tilgjengelig. Dette er i strid med kommunens egne målsettinger. I grunnskolen har kommunen utviklet rutiner for mottak av minoritetsspråklige elever, men det foreligger omfattende mangler i kartlegging av språkkunnskaper og i vedtak om særskilt språkopplæring, inkludert manglende vurdering av behov for morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring.

2. Har kommunen et tilfredsstillende samarbeid med NAV om integrering av innvandrere og bosatte flyktninger?

Det er utarbeidet en samarbeidsavtale mellom Herøy kommune og NAV som omhandler introduksjonsordningen, men avtalen er ikke signert. I praksis har NAV hatt en begrenset rolle i å bistå med arbeidsrettede tiltak, og kommunen har selv måttet følge opp deltakere i introduksjonsprogrammet. Det gjennomføres månedlige samarbeidsmøter, men det er utfordringer knyttet til informasjonsflyt og koordinering. Samlet sett oppfylles revisjonskriteriene bare delvis, og det anbefales at kommunen styrker både det formelle og praktiske samarbeidet med NAV.

4: Forvaltningsrevisjonsrapportens anbefalinger

Jf. rapportens avsnitt 6.2 [side 33–34].

Kommunen bør:

- Sørge for at det utarbeides kompetansekartlegging for alle deltakere i introduksjonsprogram
- Sørge for at deltakernes integreringsplaner og planer for opplæring i norsk er i utarbeidet henhold til regelverket
- Sørge for å tilrettelegge for at deltakere i introduksjonsprogram oppnår fastsatt norskmål
- Sørge for at det er et tilbud om norskopplæring også for innvandrere utenom bosatte flyktninger
- Sørge for at kartlegginger av minoritetsspråklige elever ved grunnskolen blir gjort i henhold til Utdanningsdirektoratets føringer
- Sørge for at alle elever ved skolen som ikke kan godt nok norsk til å følge ordinær undervisning, får tilbud om særskilt språkopplæring
- Sørge for at elevenes enkeltvedtak om særskilt språkopplæring utarbeides i henhold til regelverket
- Sørge for at det utarbeides en signert samarbeidsavtale med NAV som minst bestemmer fordeling av ansvar og forpliktelser i samarbeidet om introduksjonsprogrammet

5: Sekretariatets vurderinger

Under forutsetning av at sekretariatet oppfatter rapporten riktig, konkluderer revisor med at kommunens arbeid med integrering av innvandrere og bosatte flyktninger i varierende grad gjennomføres på en tilfredsstillende måte.

Rapporten inneholder forslag til hva kommunen kan vektlegge i eget forbedringsarbeid [avsnitt 6.2].

Når det gjelder revisjonskriterier, metodevalg og datagrunnlag vises det til rapportinnholdet.

Forvaltningsrevisjonsprosjektet vil bli presentert av Revisjon Midt-Norge i møtet.

I følge bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon nedenfor skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg om et rapportutkast ved forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet.

§ 14. *Uttalesesrett ved forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll*

Revisor skal sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til kommunedirektøren, kommunerådet eller fylkesrådet.

Revisor skal sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til det kommunale eller det fylkeskommunale foretaket, aksjeselskapet eller interkommunale selskapet som er gjenstand for forvaltningsrevisjon.

Revisor skal sende et utkast til rapport om eierskapskontroll til uttalelse til selskapet som er omfattet av eierskapskontrollen og til den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierfunksjon.

Uttalelsen skal i sin helhet fremgå av rapporten.

Av kommuneloven fremgår dessuten:

§ 23-5. *Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget*

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. **I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.**

Utkast til saksfremlegg har i tråd med denne bestemmelsen blitt forelagt kommunedirektøren.

Sekretariatet har vært i dialog med kommuneadministrasjonen. Tilbakemeldingen er at det kan være aktuelt med en særskilt [skriftlig] uttalelse til kontrollutvalgets sak. Imidlertid er det behov for noe mer tid sett fra kommunedirektøren side når det gjelder å vurdere om dette er hensiktsmessig. Eventuell uttalelse vil med andre ord derfor bli **ettesendt** kontrollutvalgets medlemmer.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Integrering» avgitt 26.05.2025 til etterretning, og oversender denne til kommunestyret i Herøy kommune for videre behandling.

I denne forbindelse uttaler kontrollutvalget følgende:

Revisjonsprosjektet har undersøkt følgende problemstillinger:

1. Gjennomfører Herøy kommune en tilfredsstillende integrering av innvandrere og bosatte flyktninger?

Herunder:

- Kartlegging av kompetansen til bosatte flyktninger
- Utarbeiding av integreringsplan for hver enkelt deltaker i introduksjonsprogram
- Inngåelse av integreringskontrakt med deltakere i introduksjonsprogram
- Gjennomføring av introduksjonsprogrammet for personer med rett og plikt til deltakelse
- Registrering av opplysninger om deltakelse i introduksjonsprogram i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR)
- Gratis voksenopplæring for arbeidsinnvandrere
- Norskopplæring for voksne minoritetsspråklige
- Særskilt språkopplæring for minoritetsspråklige i grunnskolen

2. Har kommunen et tilfredsstillende samarbeid med NAV om integrering av innvandrere og bosatte flyktninger?

Revisor konkluderer oppsummert med at kommunens arbeid med integrering av innvandrere og bosatte flyktninger i varierende grad gjennomføres på en tilfredsstillende måte. Det er flere mulige forbedringsområder i kommunens systematiske integreringsarbeid. Utvalget henviser til rapportens innhold for nærmere detaljer.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger og forbedringsforslag.

Kontrollutvalget ber videre kommunedirektøren rapportere skriftlig til kontrollutvalget hvordan a) kommunestyrets vedtak er fulgt opp og b) hvilke forbedringstiltak som er iverksatt.

Frist for kommunedirektørens rapportering til kontrollutvalget settes til 6 måneder etter dato for kommunestyrets behandling av forvaltningsrevisjonsrapporten.

Kontrollutvalgets forslag [innstilling] til kommunestyrevedtak er ut fra dette:

Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets uttalelse.

Kontrollutvalget understreker imidlertid at kommunestyret, som har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet, vurderer både rapporten og kontrollutvalgets uttalelse på fritt grunnlag, og at utvalgets innstilling selvsagt ikke utelukker at kommunestyret har egne merknader. Avslutningsvis bemerkes det fra kontrollutvalgets side at et av hovedformålene med kontrollarbeidet i kommunen er å bidra til læring og kvalitetsforbedring over tid. Utvalgets innfallsvinkel er derfor at eventuelle avvik først og fremst bør betraktes i et systemperspektiv.

Vedlegg –

- 1: Revisjonsrapport avlagt 26.05.2025
- 2: Kommunedirektørens uttalelse til kontrollutvalgets sak [ettersendes]

Appendiks 1 – Utdrag fra kommuneloven

[Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\) - Lovdata](#)

§ 23-3. Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

§ 23-5. Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.